

Megjelenik reggeli és esti kiadásban, tehát mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 10 ft, félévre 5 ft 50 kr., évnegyedre 3 ft, egy órára 1 ft. — Az esti kiadás külön küldésért a vidékre: Egész évre 1 ft 50 kr., félévre 50 kr., évnegyedre 50 kr., egy órára 20 kr.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

T. cz. olvasóinkhoz.

A „Kolozsvári Közlöny“t akkép alakított át, hogy reggeli és esti kiadásban jelenjen meg, a legújabb híreket és tudósításokat is legelőbb hozza, mindennap széthordatván, illetőleg szétküldetvén délutáni órákban.

Jelszavunk: a haza és nemzet mindenek fölött! E zászló alatt fogjuk védelmezni híven, kitartással, Magyarország és polgártársaink érdekeit.

A bel- és külügyekről hozunk eredeti vezér- és másodcikkkeket, azon publicistikáik tollából, kik politikai írói pályájukat Magyarországnak legnagyobb lapjaiban kezdék meg, s a tollat a legnehezebb időkben sem tették le, akkor sem, midőn sokan elnémultak, mert a saját vétségeik fölött hadi törvényszékek ítéltek, zsarnokoskodtak. Az ország házából egy jeles írótl kapjuk tudósításainkat. Lesznek érdekes pesti és bécsi leveleink. Adunk válogatott Törvényeket és bő csatartért egy volt-honvéd szakavatott tollából. Lesznek eredeti távirataink, érdekes újdonsági rovatunk és szemesszedett apróságok. Nagy gondot fordítunk városunk, a törvényhatóságok és községek, úgy a közművek ügyeire is, jóhírű munkatársaink nagy számmal ajánlván fel becses támogatásukat.

Tizenöt évi fennállásunk alapján eszközölök ez átalakítást, mely szerint tisztelt olvasóink kezébe mi adjuk mindennap a legelőbb lapot.

Előfizetési feltételek:

Egy évre 1871 jan.—dec.	10 ft — kr. o. é.
Félévre „ jan.—jun.	5 „ 50 „ o. é.
Évnegyedre „ jan.—márc.	3 „ — „ o. é.
Két órára „ jan.—febr.	2 „ — „ o. é.
Egy órára „ „	1 „ — „ o. é.

Az esti kiadás külön küldésért a vidékre 1 ft 50 kr.
Félévre „ „ „ „ „ 80 „
Évnegyed „ „ „ „ „ 40 „
Két órára „ „ „ „ „ 30 „
Egy órára „ „ „ „ „ 20 „

Az előfizetési pénzeket úgy az esti kiadás külön küldésért járó díjakat a „Kolozsvári Közlöny“ szerkesztőségéhez (belső-tordautca 122. szám) kérjük beküldeni, mit t. előfizetőink postautalványokkal legcélszerűbben tehetnek.

Helyi előfizetéseket elfogad a szerkesztőség (belső-tordautca 122. szám) és Demjén László könyvkereskedése (piaczsor Frölich-ház.)

A helyi hirdetések Demjén László könyvkereskedésében s „Kol. Közlöny“ kiadó-hivatalában (piaczsor zálogház-épület, az emelet hátsó részében) vetetnek fel a legmegtérülőbb díjak mellett.

Egyes példányok Demjén László könyvkereskedésében 4 kr. o. é. kaphatók.

A „reclamatiók“ a kiadó hivatalhoz intézendők. Kolozsvárt, januárban 1871.

A „Kol. Közlöny“ szerkesztősége.

Bukurestből.

— Románia, tulajdonképp I. Károly nagyra-törő tervei elnapollattak; a legvérmesebbek is kezdik belátni, hogy a londoni conferentia nem foglalkozand a „román királyság“ kérdésével. Honnan e szembeüelő észretérés? Versaillesből érkezett ide egy diplomata-akombákos terjedelmes sürgöny, mely azt tanácsolja: ne bibelődjenek ama kérdéssel, mert Poroszország jelen állapotában nem támogathatja a hohenzollerni vágyakat, főleg azért, mivel Anglia és Magyarország-Ausztria nem hajlandók a keleti statu-quo ekképi megváltoztatását megengedni. Az északi német szövetség ily értelemben csillapítólag hat a fejedelemre.

Konstantinápolyban a minap úgy nyilatkozott, a nagyvezér az angol követ előtt, hogy a porta, ha szükség lenne fegyverrel kezében akadályozná meg a romániai nagyravágyás terveléseit.

Különben Károly fejedelemnek nemcsak a királyi korona lett elérhetlen savanyu szülő — a talaj is inog lábai alatt — erről itt senki sem kétkedik. A kamara el van telve a németek iránti gyűlölettel. E felett, egyetlen tekintélyesebb párt sem támogatja kellő eréllyel Károlyi dinastiáját.

Másfelől a fejedelem maga is több ízben nyilatkozott a jelen állapot tarthatatlanságáról. Ő szorosabbra szeretné fogni a gyeplőt, ezért tervelte a függelenítési porszórást a moldva-oláh nemzet szemébe, hogy ennek hatása alatt a hatalmat is magához ragadhassa, de dynastiáját is e nagy tényre népszerűvé tehesse. Most mindez vízzé vált.

Ez az állapot nagyon szomorú, nemcsak a becsépésztel hohenzollerni pünkösdi királyságára nézve, de magára az országra is, melyet az aranyhegyekkel ámtás és folytonos pártusa maig sem engedett belerőli ki-fejtésének nyugalmas stadiumába eljutni, hanem nyílt rést nyitott a lelkiismeretlen demagógoknak és az orosz befolyásnak, mely a pártokat egymás ellen használja fel, s így inter duos litigantes, mint tertius maga örvelez.

Egy Bécsből érkezett hír hat itt a kedélyekre megnyugtatólag. E szerint, ha remény fölött is szóba hozatnék a londoni conferentián a dunai fejedelemségek jelen állapotát, az osztrák-magyar követ azt határozottan visszautasítván kijelentendi, hogy a kettős birodalom nem engedi meg azt, miszerint az európai areopog által a fejedelemségeknek biztosított politikai állása megingattasék, és szükség esetén ily értelemben vetné mérlegbe egész erejét.

Ez utatást Románia is örömmel veheti tudomásul, kitűnően abból, hol kell keresni valódi barátait, s hogy a veszély őt nem a magyar-osztrák monarchia részéről fenyegeti.

Igazságszolgáltatásunk érdekében.

M.-Vásárhelyt jan. 17. 1871.

II.

Az 1848 előtti korszakban az igazságszolgáltatás városokban egy polgári arisztokrátiának, megyékben a nemességnek levén kezében, természetes, hogy ezek is rendelkeztek azzal olyaténképen, miszerint a bíraskodás jogát maguk közül valókra ruházták választás útján.

Szép, kényelmes és uri foglalkozás volt a bíraskodás akkor. A székezesek időszakonként tartattak, kevesen perlekedtek; az ősi kiváltságokkal ősi erények is párosulván, a nemes ember nem kívánta a másét, s a nem nemesnek nem volt perelhetési joga; idegen vállalkozók közlekedésünk és iparunk pangása miatt, kevesen jutottak zozzánk, — szóval — saját zsirunkban jól voltunk, s nevezte legyen hazánkat bár nem egy-egy külföldi különöz utazó „Bärenland“-nak, culturájukkal nem cserélünk volna.

De 1848 halomra döntötte a táblabírói eldóradot. Reá sem gondolt mindenki, mily nagy fontossága van, s mily roppant hordereje leendő a „jogegyenlőség“ elvének. — Ez elv életbe léptetése által polgárosítottván minden lakója a közös hazának, most egyenlően keresheti jogát, orvosolhatja sérelmét törvény és igazságszolgáltatás előtt.

Ily roppantul megváltozott viszonyok közt a régi s (ámbar monumentalis alapokra építve volt) patriarchalis igazságszolgáltatás fenntartható hogyan lehet vala? — Belátta ugyan ezt alkotmányos új korszakunk törvényhozása, s mégis Isten jóvoltából 23-ik év telik az óta, hogy kimondatott a jogegyenlőség; 4-ik éve telik már, hogy az alkotmányos új korszakkal a nemzet önrendelkezési és önkormányzati jogaiba lépett; ipar, közgazdaság és kereskedelem lendületet nyertek; vasútaink épülnek; idegen tőkepenzék fektetettek belföldi vállalatokba s igazságszolgáltatásunknak még folyton Janus arca van, mely félig még a hagyományos multnak ködképein mereng, s csak fél arccal tekint a jövő és a haladó civilisatio felé.

Igaz, általánosan elfogadott elv, hogy az igazságszolgáltatás nem maradhat megyei intézmény, a bírót nem választhatják a perlekedő felek; de hol marad az alkalmazás? Elvek dolgában egy színvonalon állunk akármely culturállammal. A pesti jogászggyűlés közjegyzői intézvényt, perlekedési szobelséget és nyilvánosságot sürgetett; sőt a cultur igazságszolgáltatási elvek kimondása terén annyira haladt, miszerint a váltójognak és váltóeljárásnak európai egyöntetűségét is hangsúlyozta; kimondotta továbbá az alkotandó új büntető törvénykönyvben a halálbüntetés eltörlését, a börtönrendszert atalakítást s, s mégis mi lehet oka annak, hogy elveken ily gazdagok s alkalmazásban oly szörnyű szegények vagyunk? Tanácsstermekben és napisajtóban eszmék és elvek hangzanak, s mégis az organizáló erő és hatalom mintha lekötve, lenyűgözve volna.

Vajon nem túloznak-e a vezérférfiak a „quid consilii“ elv alkalmazásával? Vajon úgy személy, mint elv kérdésekben az objectiv igazság nem melőztetik-e az utilitásmért? Ily módon a pártnak megnyert hi hatalmasak pótolhatják-e helyét a valódi érdemek?

Például a Királyhágón innen a justitia jelenben különválasztva levén a közigazgatástól, a megyeszervezet nem tarthatja függőbe szervezetét az igazságszolgáltatásnak s mégis türelem! — türelem!

Mikor fogunk oda jutni, hogy a haladó civilisatio igényeinek megfelelő justitiánk meglevén, már csak arról gondolkozzunk, hogy az a lehetőség legutányosabb is legyen; ugyanis tiulesvén egyszer a codification, miért ne volna elég első folyamodásnál egy bíró, — 2-od folyamodásnál két bíró elnökkel, s 3-ad folyamodásnál 4 bíró elnökkel itéletet mondani; mert csak tudni kell a törvényt s azt alkalmazni pontosan felelet terhe alatt — és kész az igazságszolgáltatás.

Azonban, míg teljesülhetnének a jövőnek ezen szép reményei, küszöbön áll az organizatio, melynek ötletéből nem hallgathatjuk el óhajtatunkat: vajha gondoskodva lenne, hogy a bíró hivatásának teljes odaadással élhessen, független lehessen; hogy távol magánügyeitől összekötöttesítől, hivatalos foglalkozása közepette megközelíthetlenségig egyedüli

irányítje a törvény és igazság legyen; mert teljes objectivitással kell kezelni a justitiának, melynek semmi köze a politikával; s melyre annál kevésbé gyakorolhatnak befolyást a nemzetiségi és társadalmi, a kaszt- vagy családi érdekek. K. F.

Ujonezállítási vita.

II.

(Sf.) Deák Ferencz ez alkalommal tartott nagy horderejű beszédét egész terjedelmében közölve, fölmentve érezhetjük magunkat annak részletes ismertetése alól.

T. olvasóink egész összegében csonkítlan élvezhették ez újabb szónoki remekmű szépségeit, s bizonyára meleg érdekliséggel kísértvén a nagy szónok argumentatíóit, vele együtt a meggyszó d és azon magaslataira emelkedtek, melylyel ő azt elmondá.

Mint mindig, úgy most is egyszerűség, állat-szó tisztaság, valódi magyar őszinteség és hazafias határozottság jellemezték a haza hősiének beszédét és soha sem magasított ki inkább irányadó pártvezérként, soha élesebb államférfini belátást, magasabb világpolitikai nézpontokat nem tüntetett fel, mint jelenleg.

Ha mégis, ily terjedelmes közlés dacára viszatérünk e jeles szónoklatra, azért tesszük, hogy példát hozunk fel arra nézve, mikép nincs oly fényesen ragyogó nap az egen, melybe foltot ne találma; nincs dönthetlen igazság, mely ellen polemizálni meg ne kísérelne a kiesinyes fészkelődés.

Mocsáry Lajos ur az „Ellenőr“ egyik legújabb számában neki ront a Deák-pártnak és magának Deák Ferencznek, s kis dologért fölvert nagy zajnak nevezi azon discussiót, melyet tulajdonképp nem ez, hanem a macska távollétében elbizakodott eger serege — az osztályokban lábra kapott ellenzék idézett elő. Akkor bizonyára fontos vívmányként kürtölné Mocsáry ur, ha történetesen az országos ülésben nyilvánult nagy töhbség — az ellenzék által indítványozott czim mellett és nem ellene szavazott volna.

Igy azonban mi türes-tagadás győzött Deák Ferencz „Krupp-ágyu beszéde“ s a mondva csinált „nagy dolog“ csakugyan polyvaként foszlott szét.

Hogy „kicsoda az az Ausztria“ azt Mocsáry ur maga is jól tudja, s azok után, mik e tárgyban annyiszor és oly meggyőző okokkal elmondattak, nem fog annak újabb bebizonyítására várni, mikép a közös fejedelem alatt álló lajtáhtuli országok csakugyan oly szövetségeseink, kikre utalva vagyunk.

Hogy „az észpolitika“ épen nem abban áll, hogy minden alkalmat felhasználjunk, miként buvhatnánk ki egy oly szövetségi szerződés megtartása alól, melynek előnyeit tulsó szerződő feleinkkel egyenlő mértékben érezzük, s a mely kölcsönös szerződést a magyar becsületesség ellenére megtagadni, megszegni még akkor sem állana érdekünkben, ha nem volna oly egyszerűen igaz Deák Ferencz azon újabb momentuosus mondata: hogy „a szerződés-szegés politikájához mindig csak a hatalmasak nyulnak, a kiknek elég erejük van a szerződéseket megtörni; de hogy gyengébb nyuljon ily politikához, azt nemcsak helyesnek, jogosnak, de még észélyesnek sem tartja,“ — azt ciklikró ellenére merjük állítani.

Mocsáry ur meglehetően oly nagyoknak és erősöknek tart, hogy a divatossá vált szerződésszegést is elkövethetjük, mi azonban nemzeti erőnket és fennmaradásunk biztosítékait Deák Ferencz-czel egyértelműleg azon kiegyenlítési szerződésben keresendjük, melyet a tényekkel szemót vetve, megkötöttünk, mert szükségessé tartottuk, és a melyt fenn fogunk tartani, mert annak megnyirbálása, aláásása sem a nemzet tulajdonságához nem fér, sem pedig észélyes nem volna.

A „Kol. Közl.“ eredeti távsürgönye.

Feladatott Pesten jan. 23. 10 óra 40 p. délelőt.

Érkezett Kolozsvára jan. 23. 11 ó — p. délelőt.

Faidherbe visszavonult Valenciennesig. Saint Denist már lövik. Grant, észak-amerikai elnök, állítólag 100.000 fegyvert és 600 ágyút átengedett Franciaországának.

Legújabb táviratok.

Bordeaux, jan. 20. (Hivatalos.) Arrasból jelenti a mai napról Faidherbe tábornok: 19-kén Saint-Quentin körül elkeseredett csata volt. A francziák egész estig megtarták a hadvonalat; később azonban a katonaság

kimerültsége miatt nem voltak képesek állásaikat megtartani; hogy tehát Sait-Quentin városát ne tegyék ki a bombázásnak, a visszavonulás Saint-Quentin mögött egy pontra elrendeltetett. A francziák vesztesége súlyos; de a németek még többet vesztek.

Bécs, jan. 21. A 7. porosz hadtest Besangon felé nyomul, hogy Bourbaki visszavonulási vonalát elvágja. Abbeville-nél heves harc volt. Werder előre nyomul.

Bécs, jan. 21. A mai „Tagespresse“ egy 20-án kelt bordeauxi sürgönyt hoz, mely így hangzik: Rendkívüli úton Párisból ide érkezett kormányhírek konstátálják, hogy Trochu tegnap jelentékeny kirohanásban az 5. és 11. porosz hadtest ellen jelentékeny eredményeket vívott ki, a porosz útegek Malmaisonnál szétromboltattak, s Reuil állomás elfoglaltatott. A poroszok veszteségei óriásiak, a francziáké igen jelentékenyek. Vinoy tábornok vezette a kirohanást. (Reuil a Mont-Valerientől fél mérföldnyire a Szajna balpartján fekszik.)

A versaillesi főhadiszállásról jelenti, hogy a Meudon újonnan beállított fedett útegei tarthatatlanságuk miatt az ellenség tüzelése ellenében elhallgattattak. Hartmann tbk jelenti, hogy e hó 15-ről 6 ellenséges bomba a 4. és 7. számú úteg előtt pattant szét és borzasztó kárt okozott; 4 48 fontos lőn leszerelve és 1 tábornoki, 5 főtiszt és 53 ember súlyosan megsebesült, részint megölöt.

Berlin, jan. 21. (Hivatalos.) Versaillesből jelenti 20-ról: Itt ma d. u. 2 óráig minden csendes; a csapatok azonban mindkét részlől résen állnak. A németek vesztesége a 19-ki kirohanásnál mintegy 400 ember; a francziák vesztesége oly jelentékeny, hogy azok 48 órai fegyvernugvást kértek. 500 fogoly került kézre.

Cherbourg, jan. 19. 50.000 ember Chanzy táborához ment, Dünnkirchenből erősítések csatlakoztak az északi hadsereghez.

London, jan. 21. Mint állítják, Favre Gyula a jövő hétfőn érkezik ide.

München, jan. 21. A követek kamarája a szövetségi szerződéseket, névszerinti szavazásban 102 szóval 48 ellen elfogadta.

London, jan. 20. A „Daily Telegraph“ jelenti: A conferentia meghatalmazottak azon nyilatkozatot írták alá, mely szerint a collectiv-szerződésekhöz hozzájárult hatalmak egyike sem oldható fel a szerződés kötelezettségei alól, az együttes aláírók beleegyezése nélkül.

Székelj.-Udvarhely, jan. 18. 1871.

Szerkesztő ur! köszönöm, hogy rendkívüli levelezői koszorút díszesítette velem.

Beküszöntőül programmal szándékoztam megnyitani tudósításaim sorát. Az események rohamossága miatt tervem dugába dült.

Ebben az a jó, hogy nem irok szentiváni nőkat. Telegramm stylumban fogok levelezni. Azért vagyok ló-fő, hogy egy lófővel megelőzzem az eseményeket.

Lássuk tehát az új év mit hozott?

Udvarhelyt, a felnőttek oktatása kezdetét vette. Szép siker mutatkozik. A képviselő testület több tagjára is ráterne a látogatás. A kapitányságot persequalják, miért hogy erőlyes akart lenni? A felső malom szárazon maradt, gálját a vízár elvitte: az alsó hasznabérli őrvendenek. Nincsen olyan kár, a melyben valakinek haszna nem lenne. Vízről a hal jut eszembe, a halról: pisicák a capite foetet.

Az anyaszék láthatárán fekete pontok mutatkoznak. Nem veszélyesek. Legfőlebb valakit megcsap a száraz menkü. Egyébiránt Udvarhelyszék kezd vögyelemeire bomlani. E vegytani processus legközelebbi eredménye, hogy a pápista és kálvinista Ugronok — cum sociis mind baloldaliak. Csak nem válik vérré a víz!

O. B. báró 14-én Kereszturra érkezett és József grofhoz szállt. Éppen heti vásár volt. A kupaktanács azonnal dobót ütett. A vásári publicum csuda-látni összefutott. Zene szó mellett a gróf udvarára menettetett. Ott Nagy Sándor uram szíve baloldali érzelmeit örálta ki. A báró szépen meg köszönte, s ígértett tett, hogy a czinkotai itozét a tanács számára meghozalja.

Ugyan e napon Sz.-Udvarhelyt a három jobboldali jelölt bizalmi férfival conferentiát tartott. Gyárfás a párt érdekében visszalepett. Pap és Török az értekezleti töhbség határozatának alávetették magukat. Titkos szavazás útján nagy töhbséggel Török Albert maradt a jelölt. És ennyiben már tisztában vagyunk. Jól van ez így!

Másnap (15) Lengyel-falván nagy vendégséget csaptak a — mokrák.

Balázs báró programot mondott, szép mese beszédet. Az öreg báró öröm könnyeket hullatott. Sok mindent ígérnek: kakas tejjel dagasztott tejér czipót, aranygyapjas juhot, táltos csikót arany-nyeregszerrel, csuda-fegyvert, mely egy varázsszóra magától pusztítja az ellenséget. De kötelezvényt arról sem adtak. Különben ígért boldognak öröm, és boldog akad mindig, minde-nütt. Mert magyar embernek sarkában az esze, azért vakarja oly gyakran a fületvét.

